

Kristianshavn, er uheldigt baade i sanitær Henseende og som Fængsel, at det er meget brandfarligt og brøstfældigt, saaledes at det helst bør nedlægges og Pladsen sælges, kan jeg ganske slutte mig dertil. Naar det ærede Udvalg, som har behandlet denne Sag, har ment, at det var hensigtsmæssigt, at Fængslet blev bygget uden for Kjøbenhavn og Kjøbenhavns nærmeste Omegn, er det selvfølgelig ogsaa en Tanke, som har min Sympati. Jeg mener i det hele taget, at der ikke er nogen Grund til uden særlig Nødvendighed at vedblive at samle alle Statsinstitutioner i Hovedstaden, denne Hovedstad, som paa denne og andre Maader stadig i Aarenes Løb er bleven større, medens Landet er blevet mindre. Jeg tror, det er retfærdigt og rigtigt ogsaa at anbringe Statsinstitutioner uden for Kjøbenhavn, allerede af den Grund, at man kan jo ikke, selv med sin bedste Vilje, hvor meget vi end hver for sig holde af den Hovedstad, hvori vi nu for Tiden opholde os, sige, at den ligger bekvemt. Den har en Gang i fjerne Tider ligget centralt i Riget, da vi havde Skaane, Halland og Blekinge, og da „de Venders og Goters“ var mere end en Titel; da laa denne Hovedstad midt i Landet og naturlig og bekvemt. Det gør den ikke nu. Nu ligger den i Landets østlige Udkant, og meget andet i Landet ligger mere bekvemt for alle Parter. Fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (Klausen) fremkom der i Gaar en Udtalelse om, at det saa ud, som om der fra flere Sider var en Tendens oppe til at „plyndre“ Kjøbenhavn. Jeg ved ikke, om han sagde som en erobret Provins — Tidenden er ikke trykt endnu — men det lød, som om han sagde det. Det er første Gang, jeg nogen Sinde har hørt „Provins“ anvendt om Kjøbenhavn. Ellers hører man denne Benævnelse anvendt fra Kjøbenhavns Side om de forskellige Landsdele uden for. Der anvendes det gamle, romerske Udtryk om Byen som den eneste By, og Provinserne som disse Lydlande, som man behandlede, som man vilde. Det forekommer mig ikke i og for sig, at der er noget upassende i, at en Institution som denne ikke lægges i Hovedstaden denne Gang, men i „Hovedlandet“, som det nylig har været kaldt her i Salen og som det virkelig ogsaa er, nemlig Jylland. Endvidere sagde det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds, at Kjøbenhavn skænkede denne Sag 7 à 800,000 Kr., altsaa maaske paa en noget lignende Maade som disse store Gaver, vi have talt om de foregaaende Dage. Jeg

tror nu egentlig, at Sagen forholder sig saaledes, at den dygtige kjøbenhavnske Foretagelsesmand, for altsaa 7—800,000 Kr., køber disse flere Tusinde Kvadratalen Grund derude og derigennem forhaabentlig gør en rigtig god Forretning med at bygge, udleje eller sælge dem igen med et passende Overskud, det misunder jeg den aldeles ikke, men heri at se en Gave tror jeg heller ikke, at dette Ting vil være med til og kvittere for. Tværtimod mener jeg, at det er muligt, at dersom det høje Ting i Forbindelse med Regeringen besluttede at lægge denne Statsinstitution udenfor, bort fra Christianshavn og nedlagde Fængslet derude, vilde man derved give en Gave til Christianshavn, thi dette Fængsel derude er ikke hyggeligt at se paa, det bidrager ikke til at gøre denne Del af Byen mere tillokkende. Tværtimod! Jeg tror, at Christianshavn vil vinde ret meget i Udvikling derved. Naar det af det ærede Medlem for Ribe Amts 3dje Valgkreds (Busk) lige ved Forhandlingens Begyndelse, da denne Sag var til 1ste Behandling her i Tinget, blev foreslaaet at lægge Fængslet ved Aarhus — det ses ogsaa i Udvalgets Betænkning, at Aarhus er det første af de forskellige Steder, der have været fremme under Udvalgsbehandlingen — ja saa fremgaar det af de Momenter, som foreligge, at det vil blive Staten 51,000 Kr. billigere at bygge der. Nu tales der jo ganske vist om Vandforsyning, Vandafledning og Veje, men jeg tror at kunne sige, og det ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgkreds (Harald Jensen) vil kunne bekræfte, at i den Henseende vil der ikke mankere noget derovre. Jeg tror i det hele taget desuden, og det ville maaske ærede Medlemmer uden for Kjøbenhavn ogsaa have faaet Indtrykket af, at man bygger billigere i Provinserne end her i Byen, saa ogsaa af den Grund vil det være billigere at lægge Institutionen uden for Kjøbenhavn. Men i øvrigt er jeg ganske enig med den ærede Ordfører (E. Sørensen), at det er uværdigt for Staten at holde Licitation mellem Byerne og Landsdelene. Nej, Staten skal lægge slige Anstalter, hvor den finder det hensigtsmæssigt, selv om man naturligvis ikke ganske skal se bort fra, hvor der er dyrere, og hvor der er billigere. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds nærede i det hele taget mange Bekymringer, naar denne Institution skulde flyttes uden for Kjøbenhavn. Lægetilsynet vilde det, mente han, let kunne komme til at skorte paa. Jeg kan, for saa vidt Aarhus skulde faa Stemning for sig, oplyse,